

| | Säkerhetsföretagen

Händelserapporteringen 2017 – 2020

Samhällsviktig sektor – också i pandemi

Säkerhetsföretagen

Sammanfattning

Fler gripna – trots pandemi

Totalt rapporterade väktare och ordningsvakter in 2,4 miljoner händelser under 2020, en minskning från 2,9 miljoner inrapporterade händelser året innan. Minskningen beror helt på den pågående pandemin, som gör att vissa uppdrag präglas av lägre kontakt med allmänheten på grund av pandemirestriktionerna.

Samtidigt kvarstår insatserna vid brott och ordningsstörningar på en oförändrat hög nivå, trots pandemin. Antalet gripanden, avvärjande av brott samt avvísningar ökar under 2020 från föregående år. Tillrättavisningarna sjunker marginellt, men kvarstår på hög nivå. Samtidigt sjunker antalet omhändertaganden till följd av en inbromsad alkoholförsäljning. Statistiken påvisar därmed att det finns en underliggande negativ utvecklingen av brott och ordningsstörningar i Sverige som trots pandemin kräver åtgärder.

I takt med att väktare och ordningsvakter används på allt fler platser så blir händelserapporteringen allt viktigare för att förstå svensk brottsutveckling. Många av de händelser som branschen rapporterar in är insatser som väktare och ordningsvakter vidtar innan det övergår till ett brott. Därmed bör händelserapporteringen ses som ett kompletterande kunskapsfält som inte täcks av BRÅ:s eller polisens statistikinsamling. Att enbart analysera de till polisen anmälda brotten eller medborgarnas självupplevda brottsutsatthet blir inte tillräckligt, utan behöver kompletteras med de av väktare och ordningsvakter inrapporterade statistiska uppgifterna.

För att ta till vara väktare och ordningsvaktens kunskap i samhället är det viktigt att alla aktörer utvecklar sin trygghetspolitik. Några medskick, i korthet:

- För ökad effektivitet i trygghetsinvesteringar behöver samverkan med polisen stärkas, i hela landet.
- Lagstiftningen behöver moderniseras, framför allt ordningsvaktslagen
- Upphandlare av trygghet måste sätta sig in i lagar och regler som påverkar branschen och fokusera på en rimlig balans mellan pris och kvalitet
- Ett riktigt trygghets-RUT måste införas och auktorisation ska gälla för utförare av enklare tillsyn i hemmet
- En statlig trygghetsmiljard skulle hjälpa till att minska trygghetsklyftor i landet

Li Jansson

Bransch- och näringspolitisk chef, Säkerhetsföretagen

Händelserapporteringen 2017 – 2020

Om statistiken

Säkerhetsföretagen och Svenska Transportarbetareförbundet samlar genom Bevakningsbranschens Yrkes- och arbetsmiljönämnd BYA in statistik över branschens händelserapportering. Varje väktare och ordningsvakt rapporterar sin arbetsdag på digitala enheter, där statistiken samlas in på aggregerad nivå både nationellt och regionalt. Statistiken produceras av Prognoscentret.

Data finns tillgängligt för hela Sverige och regionala nedbrytningar på månader, kvartal och år. Det är dock enbart årsdata som har redovisats publikt hittills, utifrån ett resonemang om att statistiken behöver byggas upp och kvalitetssäkras innan den kan publiceras bredare.

Syftet med insamlingen av händelserapporteringarna på lång sikt är att öka myndigheters, forskares och andra beslutsfattares kunskap om säkerhetsföretagens roll.

År 2020 – en covid19-effekt på brottslighet?

Amerikansk forskning har studerat vilken effekt den pågående covid19-pandemin och dess restriktioner har haft på brottsligheten i Los Angeles och Indianapolis. Studien fann att social distansering haft en viss dämpande effekt på vissa brottstyper, men den övergripande dämpningen är betydligt mindre än vad artikelförfattarna hade räknat med.¹

Med minskade möjligheter till resande är det sannolikt att vissa internationella stöldgöror kommer ha svårare att bedriva verksamhet, samtidigt som andra typer av brott kommer att fortsätta trots restriktionerna.

Händelserapporteringen 2017 - 2020

Säkerhetsföretagens händelserapportering är branschens samlade statistik som väktare och ordningsvakter rapporterar in. Företagen samlar in företagets samlade data och skickar dagliga uppdateringar till den nationella databasen, som förvaltas av Prognoscentret.

Som figur 1 visar har statistiken samlats in sedan slutet av 2016. På totaltalen har antalet inrapporterade händelser varierat mellan 2,5 och 2,9 miljoner händelser. Variationen beror dels på förändringar i rapporteringsstruktur hos vissa företag, men även på förändringar i brottslighet.

Under 2020 präglas året av covid19-pandemin. Den ekonomiska kris och restriktioner som påförts flygplatser, restauranger och event har påverkat delar av branschen

---

¹ Mohler mfl 2020, "Impact of social distancing during COVID-19 pandemic on crime in Los Angeles and Indianapolis", <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0047235220301860>

Säkerhetsföretagen

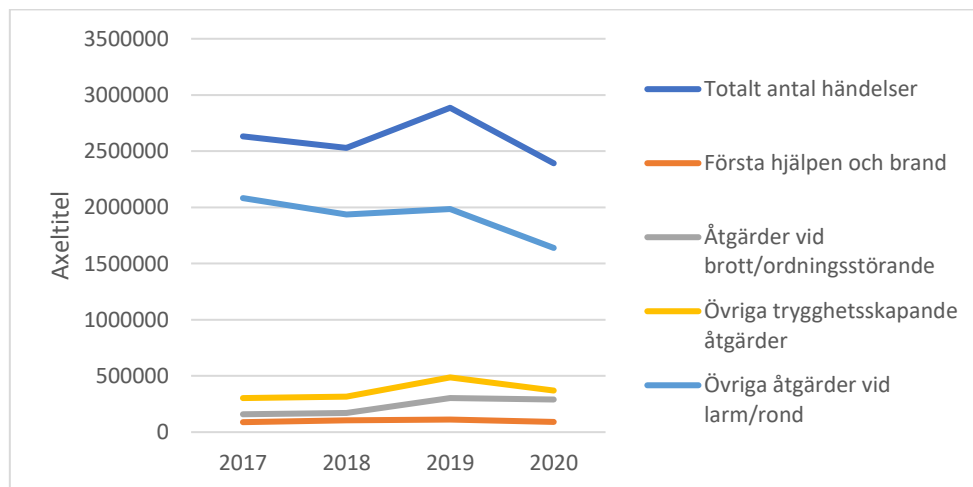
kraftigt. Att färre personer vistas i kollektivtrafiken och stadsmiljöer bidrar till en viss minskning av inrapporterade händelser. Antalet inrapporterade händelser är 2,4 miljoner.

Men säkerhetsföretag utsågs till samhällsviktiga av MSB i början av pandemin. Företagen har fortsatt arbeta, med kontinuitetsplanering för att hantera pandemin.

Noterbart är att vissa kategorier har en fortsatt hög inrapportering: antalet inrapporterade händelser vid brott och ordningsstörningar är i princip lika hög 2020 som 2019. Detta synliggör att den underliggande brottsligheten och vissa sociala problem i allt väsentligt fortsätter även under pandemin. Den brottslighet som kan anta har minskat under pandemin, som internationella stöldligor, bemöts inte av brott och ordningsstörningar. I den här kategorin återfinns snarare hantering av ungdomsgång som pendlar mellan ordningsstörningar, våldsbrott och narkotika samt stölder och snatterier.

De kategorier av händelser som minskar är åtgärder vid larm/rond och övriga trygghetsskapande åtgärder, vilket är naturligt när många kommersiella och offentliga byggnader stängts av och används på annat sätt under pandemin. Som kvartalsdatan i figur 2 visar är det främst i slutet av 2020 som de inrapporterade händelserna minskar, vilket hänger ihop med att restriktionerna har skärpts.

FIGUR 1 – TOTALT ANTAL INRAPPORTERADE HÄNDELSE

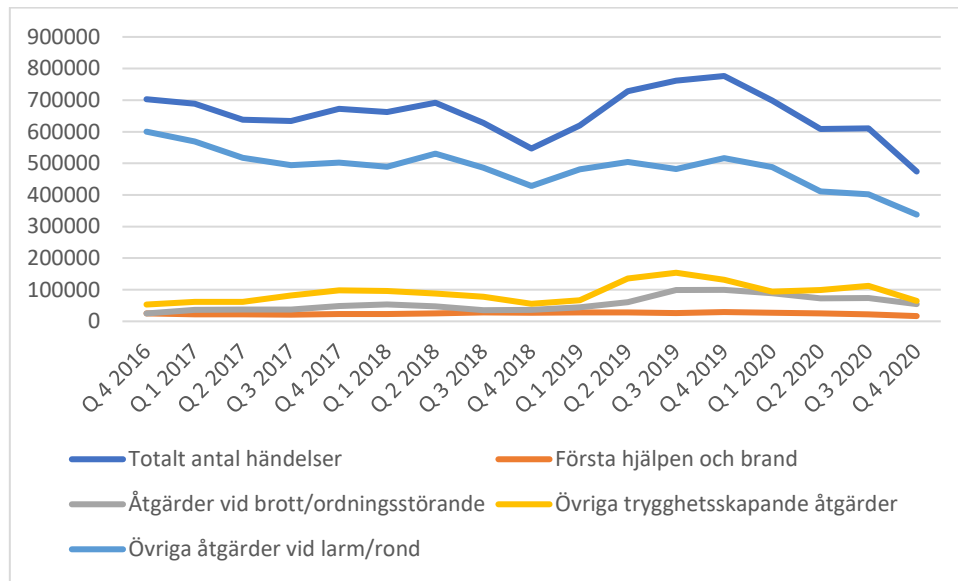

KÄLLA: PROGNOSENTRET. STATISTIKEN RÄKNAS UPP FÖR ATT REPRESENTERA HELA BRANSCHEN.

Säkerhetsföretagen

FIGUR 2 – ANTAL INRAPPORTERADE HÄNDELSER, KVARTAL

KÄLLA: PROGNOSENTRET. STATISTIKEN RÄKNAS UPP FÖR ATT REPRESENTERA HELA BRANSCHEN.

Brott och ordningsstörningar

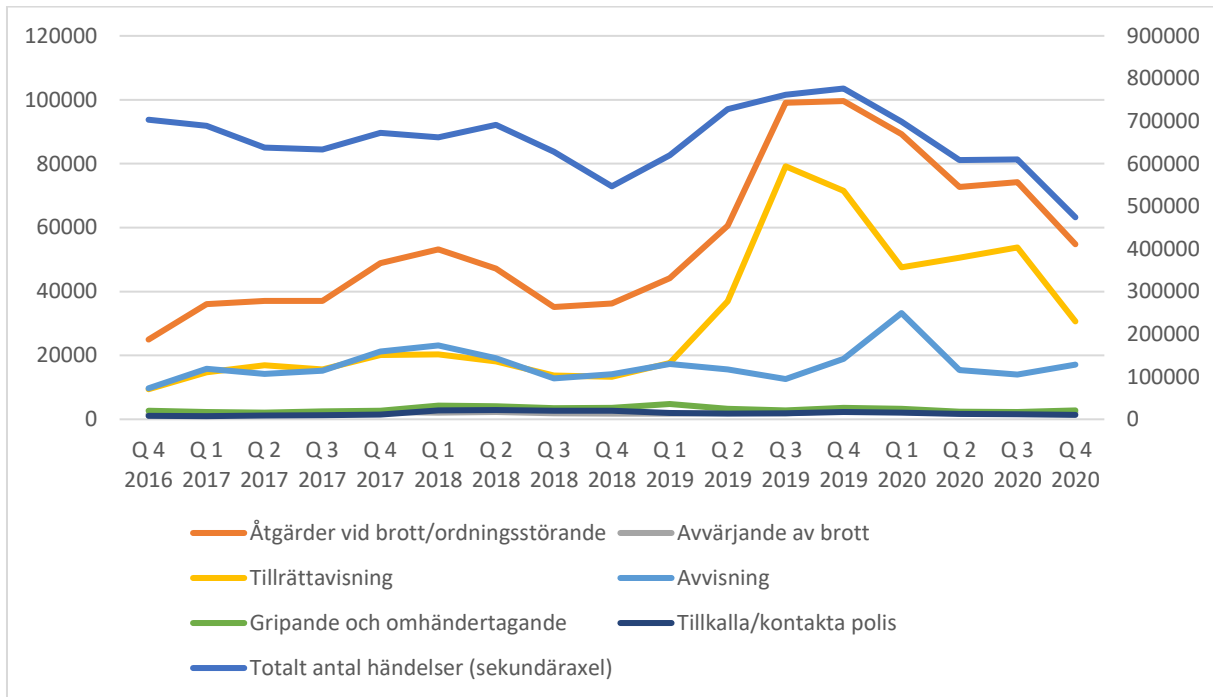
Eftersom ordningsvakter har särskilda befogenheter att använda vid brott och ordningsstörningar är en fördjupning av sådana inrapporterade händelser av intresse.

Händelserapporteringen speglar vittnesmål från säkerhetsföretagen - att gripanden och omhändertaganden fortsätter i relativt opåverkat antal. Den kraftiga ökningen av avvisningar i Q1 2020 är möjligen en anomali och antalet har resten av året varit på samma nivå som tidigare år. Antalet tillrättavisningar minskar samtidigt tydligt, vilket kan ha att göra med att färre människor rör sig ute under 2020 till följd av pandemin.

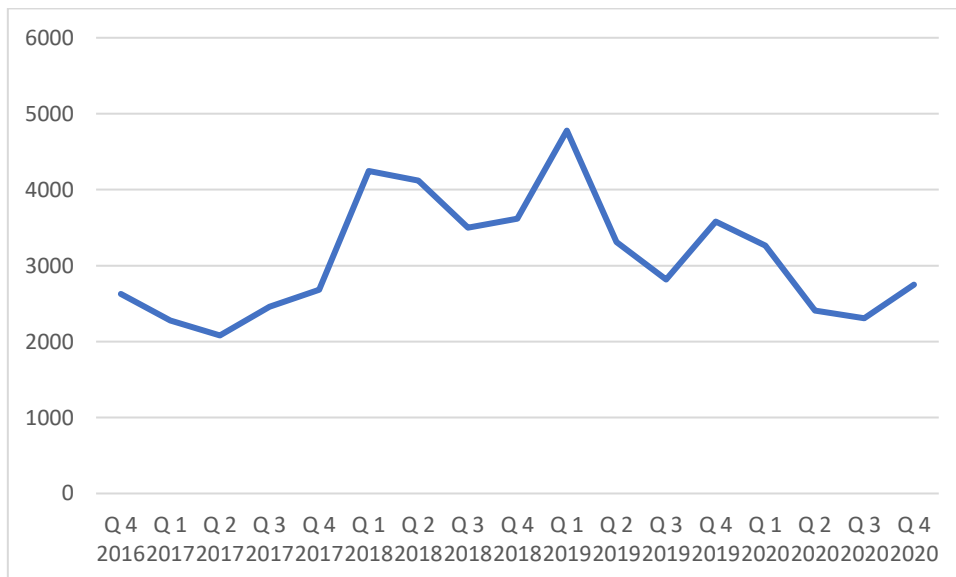
Säkerhetsföretagen

FIGUR 3 – ANTAL INRAPPORTERADE ÅTGÄRDER VID BROTT OCH ORDNINGSSTÖRNINGAR, KVARTAL

KÄLLA: PROGNOSENTRET. STATISTIKEN RÄKNAS UPP FÖR ATT REPRESENTERA HELA BRANSCHEN.

FIGUR 4 – ANTAL INRAPPORTERADE GRIPANDE OCH OMHÄNDERTAGANDE, KVARTAL

KÄLLA: PROGNOSENTRET. STATISTIKEN RÄKNAS UPP FÖR ATT REPRESENTERA HELA BRANSCHEN.

Säkerhetsföretagen

	2017	2018	2019	2020
Totalt antal händelser	2 632 791	2 528 361	2 886 104	2 392 038
Åtgärder vid brott/ordningsstörande totalt	159 039	171 711	303 305	290 919
Avvärjande av brott	7 146	8 000	8 224	8 267
Tillrättavisning	67 417	65 431	205 195	182 505
Avvisning	66 397	69 091	64 419	79 689
Omhändertagande	4 511	4 726	7 006	2 628
Gripande	4 985	10 760	7 479	8 099
Tillkalla/kontakta polis	4 890	11 084	7 778	6 682

Första hjälpen och brand

Sett till väktare och ordningsvaktens insatser vid första hjälpen och brand så har dessa minskat under pandemin. Givet att färre människor är på allmänna platser är det väntat att också räddningsinsatserna minskar.

	2017	2018	2019	2020
Totalt antal händelser	2 632 791	2 528 361	2 886 104	2 392 038
Första hjälpen och brand TOTALT	88 644	104 589	112 013	90 999
Första hjälpen och livsuppehållande insatser	534	881	862	715
Övriga sjukvårdsinsatser	258	288	752	721
Tillkalla ambulans	715	831	560	307
Kontrollera utrustning första hjälpen/brand	79 852	97 411	104 169	86 350
Assistera blåljusmyndighet	4 447	4 053	4 801	2 027
Släcka brand	701	878	657	721
Tillkalla räddningstjänst	109	244	212	158

Övriga trygghetsskapande åtgärder

Händelserna i kategorin "övriga trygghetsskapande åtgärder" har dessa minskat under pandemin. Det är framför allt service till allmänheten som minskar, vilket är naturligt då färre människor rör sig ute i samhället. Samtidigt fortgår väsentliga delar av arbetet, vilket speglar att många som har ett behov av dialog och hjälp från väktare och ordningsvakt är personer som också fortsatt vistas på allmänna platser också under pandemin.

	2017	2018	2019	2020
Totalt antal händelser	2 632 791	2 528 361	2 886 104	2 392 038
Övriga trygghetsskapande åtgärder TOTALT	303 067	316 834	487 008	371 089
Assistera allmänhet / Service	278 405	304 936	429 173	324 578
Uppsökande samtal	15 454	10 186	55 898	44 060
Uppmaning om aktsamhet	2 216	1 628	1 904	2 434
Assistera vid borttappade personer	221	84	32	17

Säkerhetsföretagen

Övriga åtgärder vid larm och rond

Även antalet inrapporterade händelser vid larm/rond har minskat till följd av den pågående covid19-pandemin. Samma minskning syns i nästan alla underkategorier av rondhändelser, där även åtgärder vid brister i skalskydd samt energibesparande åtgärder gått ned något.

	2017	2018	2019	2020
Totalt antal händelser	2 632 791	2 528 361	2 886 104	2 392 038
Övriga åtgärder vid larm/rond TOTALT	2 082 426	1 935 227	1 983 778	1 639 031
Kontakta kund	51 117	34 477	39 265	32 971
Tillkalla entreprenör	10 636	11 721	18 177	20 236
Åtgärda brister skalskydd	927 869	943 592	998 643	831 252
Behörighetskontroll	409 760	414 809	414 382	332 698
Energibesparande åtgärd	637 230	530 624	513 312	421 874